

TURBOMECHANICA

Bd. Iuliu Maniu Nr. 244 Sector 6 Cod Poștal 061126 București – Romania

Tel.: (+4) 021 434 32 06; (+4) 021 434 07 41 Fax: (+4) 021 434 07 94

Identifier unic la Nivel European (EUID): ROONRC.J40/533/1991

Cod Registrul Comerțului J40/533/1991

Cod Fiscal RO3156315 Cod Unic de Înregistrare 3156315

Capital Social subseris integral vărsat 36.944.247,50 RON

RAPORT ANUAL AL CONSILIULUI DE ADMINISTRATIE AL TMB PE ANUL 2017 CONFORM REGULAMENTULUI CNVM NR. 1/2006

TURBOMECHANICA SA ("TMB"), este o persoana juridica romana avand forma juridica de societate pe actiuni de tip deschis conform Actului Constitutiv si reglementarilor aplicabile, cu capital integral privat si actiunile tranzactionate pe Bursa de Valori Bucuresti.

Domeniul de activitate al societatii este exclusiv productiv si conform clasificarii activitatilor din economia nationala obiectul principal de activitate este fabricarea si reparatia de motoare si ansamble mecanice pentru avioane si elicoptere – COD CAEN 3030.

Societatea isi desfasoara activitatea intr-un mediu puternic concurrential dupa principiile larg recunoscute ale guvernantei corporative, in conformitate cu legislatia romana, legislatia Uniunii Europene si cu practicile internationale furnizand pe pietele interne si externe produse si servicii atat in domeniul apararii cat si in domeniul aviatiei civile.

Istoria sa cuprinde mai multe etape de inceput, de diversificare si dezvoltare, dar si prin perioade si etape de restructurare, de caderi, de cautari, de noi incepaturi, dar semnificativ este faptul ca in tot acest timp a functionat in conditii de continuitate in industria de aparare si de aviatie.

Programul de restructurare tehnica si de reamplasare a fluxurilor tehnologice, initiat cu mai multi ani in urma si de valorificare a activelor disponibilizate ca urmare a reorganizarii societatii sunt in al treilea an in care produc efectele estimate, consolidand recuperarea capacitatii societatii de a genera profit si pe acesta baza, reechilibrarea societatii din punct de vedere financiar.

De altfel si in cursul anului 2017 nu a existat niciun eveniment sau reorganizare semnificativa a societatii.

Intreaga activitate finantier-contabila a avut in vedere respectarea urmatoarelor principii:

- principiul prudentei;
- principiul permanentei metodelor;
- principiul continuitatii activitatii;
- principiul independentei exercitiului;
- principiul intangibilitatii bilantului de deschidere a exercitiului;
- principiul necompensarii;
- principiul prevalentei economicului asupra juridicului

Contabilitatea Turbomecanica S.A. este principalul instrument de cunoastere, gestiune si control a patrimoniului, asigura inregistrarea cronologica si sistematica a informatiilor, prelucrarea si pastrarea acestora, oglindind situatia reala a patrimoniului si a rezultatelor obtinute.

Societatea conduce contabilitatea in partida dubla, intocmeste rapoarte lunare, trimestriale, la finele anului prezintand bilant contabil.

Inregistrarile contabile se fac cronologic si sistematic potrivit planului de conturi si normelor in vigoare, orice operatie patrimoniala fiind consimnata intr-un document justificativ.

In plus Serviciul Financiar Contabilitate este astfel organizat incat sa permita obtinerea unui proces de raportare finanziara de inalta calitate. Rolurile si responsabilitatile sunt definite in mod specific si este aplicat un proces de control in scopul asigurarii corectitudinii si exactitatii procesului de raportare financiara.

Prezentarea rezultatelor anului 2017, se regaseste in situatiile financiare ale anului, intocmite in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS) din care evidențiem cateva aspecte:

A. SITUATIA REZULTATULUI GLOBAL

DENUMIRE	2017	2016
Venituri	100.766.069	83.030.250
Alte castiguri si (pierderi)	3.732.181	(1.529.345)
Variatia stocurilor	5.847.409	652.921
Venituri din productia de imobilizari	-	336.608
Materii prime si materiale	(38.753.621)	(31.302.180)
Cheltuieli cu beneficiile angajatilor	(31.184.420)	(26.083.371)
Cheltuieli cu deprecierea activelor	(6.702.423)	(5.799.848)
Costuri financiare, net	(3.413.951)	(3.076.578)
Venituri financiare	1	2.945.009
Alte cheltuieli operationale	(5.638.683)	(5.743.465)
Castiguri/Pierderi din vanzari de active destinate vanzarii	20.104	(93.188)
Diferente favorabile/nefavorabile din reevaluare	(6.214.653)	-
Profit/(pierdere) inainte de impozitare	18.458.013	13.336.813
Impozitul pe profit	(4.846.456)	(2.627.672)
Impozit pe profit amanat	39.364	163.904
Profitul/(pierderea) anului	13.650.921	10.873.045
Alte venituri globale, nete de impozit		
(Pierdere) / Castig actuarial aferent planului de beneficii determinate		(221.439)
Alte venituri globale totale		(221.439)
Rezultatul global al anului	13.650.921	10.651.606

B. SITUATIA POZITIEI FINANCIARE

DENUMIRE	2017	2016
Active pe termen lung		
Imobilizari corporale	59.961.955	58.036.177
Imobilizari necorporale	6.784.610	8.777.087
Alte active	1.000	604.960
Total active pe termen lung	66.747.565	67.418.225
Active circulante		
Stocuri	36.947.781	25.039.278
Creante comerciale	2.632.790	2.684.621
Alte creante	1.711.184	3.048.543
Numerar si echivalente de numerar	9.636.856	11.501.493
Active destinate vanzarii	6.966.252	7.048.889
Total active circulante	57.894.863	49.322.823
Total active	124.642.427	116.741.048

DENUMIRE	2017	2016
Capitaluri proprii si datorii		
Capital si rezerve		
Capital emis	1.024.571.055	1.024.571.055
Rezerve	88.372.743	80.520.812
Rezultat reportat	(1.052.231.734)	(1.058.231.122)
Actiuni proprii	(598.408)	(562.427)
Total capitaluri proprii	60.112.656	46.298.318
Datorii pe termen lung		
Imprumuturi	5.670.250	3.186.319
Datorii cu impozitul amanat	3.659.565	3.698.929
Provizioane	1.259.764	1.382.087
Alte datorii pe termen lung	-	1.022.968
Total datorii pe termen lung	10.589.580	9.290.302
Datorii curente		
Datorii comerciale si alte datorii	5.817.305	7.007.591
Imprumuturi	37.168.913	41.406.464
Impozit profit curent	1.517.497	1.252.348
Provizioane	3.597.787	2.856.881
Venituri inregistrate in avans	868.861	160.063
Alte datorii curente	4.969.829	8.469.080
Total datorii curente	53.940.192	61.152.428
Total datorii	64.529.773	70.442.730
Total capitaluri proprii si datorii	124.642.427	116.741.048

C. ACTIUNEA TURBOMECHANICA

DENUMIRE	2017	2016
Numar de actiuni	369.442.475	369.442.475
Valoare nominala pe actiune	0,10	0,10
Valoare contabila pe actiune	0,163	0,125
Pret mediu pe actiune	0,228	0,059
Profit net pe actiune	0,04	0,03
Valoare de piata pe actiune la sfarsitul perioadei	0,294	0,097
Capitalizarea Bursiera	108.616.087	35.762.032

D. INDICATORI MACROECONOMICI

DENUMIRE	2017	2016
Inflatia	1,3	1,5
Curs mediu de schimb euro	4,57	4,49
Curs mediu de schimb dolar	4,05	4,06
Curs mediu de schimb GBP	5,21	5,5

E. CIFRA DE AFACERI PE SEGMENTE

DENUMIRE	2017	2016
Cifra de afaceri, din care:	100.766.069	83.030.250
Repere si piese de aviatie	3.958.822	5.492.880
Reparatii curente motoare	79.818.209	64.090.520
Altele	16.989.038	13.446.850

Rezultatele anului 2017 demonstreaza odata in plus succesul masurilor luate in contextul desfasurarii programului de restructurare tehnica si de reamplasare a fluxurilor tehnologice. Veniturile totale realizate in anul 2017 sunt de 112.731 mii lei, Cifra de afaceri neta reprezentand 89% din acestea, respectiv 100.766 mii lei.

Cheltuielile pentru investitii au inregistrat in anul 2017 un total de 3.109,3 mii lei, reprezentand 3 % din Cifra de afaceri.

Exporturile au atins un nivel de 19,08 % din cifra de afaceri si sunt in continua crestere.

Profitul net realizat de societate in relatie cu Cifra de afaceri determina o rata a rentabilitatii societatii de 13,55%, dar rata marjei brute de exploatare care masoara nivelul rezultatului brut din exploatare independent de politicile financiare, de investitii si de incidenta fiscalitatii si a altor elemente exceptionale se situeaza la nivel de 18,46%.

Rezultatul net realizat pe anul 2017 este in crestere fata de anul 2016, respectiv o crestere de 1,25 ori si este real regasindu-se in disponibilitatile din cont la 31.12.2017, urmand sa asigure cea mai mare parte din resursele de care societatea are nevoie in perioada urmatoare.

F. INVENTARIEREA PATRIMONIULUI

Tinand cont de prevederile Legii contabilitatii, de Standardele Internationale de Raportare Financiara, ale Normelor privind organizarea si efectuarea inventarierii de natura activelor, datorilor si capitalurilor proprii, inventariera s-a desfasurat in anul 2017 in baza Deciziilor nr. 488/06.10.2017, pentru inventariera anuala a mijloacelor fixe si a obiectelor de inventar, a materiilor prime, materialelor, productiei neterminate, produse finite, rebuturi, ambalaje, marfuri si Deciziei nr. 487/06.10.2017, pentru inventariera anuala a activelor, furnizorilor si creditorilor.

Rezultatele inventarierii anuale au fost consemnate in Procesul verbal de Inventariere anuala a TURBOMECANICA SA, inregistrat sub nr. 42/31.01.2018.

Disponibilitatile aflate in conturi la banci la 31.12.2017 au fost reconciliate cu documentele de evidenta contabila, iar disponibilitatiile in valute au fost evaluate la cursul BNR la acea data.

G. ORGANIZAREA GESTIUNILOR DE VALORI, A EVIDENTEI CONTABILE ANALITICE SI SINTETICE

Gestiunile de valori materiale sunt organizate in functie de natura acestora pe categorii si locuri de depozitare sau folosinta astfel:

- mijloacele fixe sunt organizate cantitativ – valoric
- materii prime, obiecte de inventar, materiale consumabile sunt organizate pe magazii la nivelul societatii prin metoda cantitativ valorica

Contabilitatea valorilor materiale se tine prin folosirea inventarului permanent, iar controlul este exercitat in conformitate cu O.M.F.P. nr. 2861/2009.

H. CALITATE

Pe parcursul anului 2017 in domeniul asigurarii calitatii s-au intreprins urmatoarele actiuni:

- 1. Pentru a se alinia cerintelor standardelor de referinta, autoritatilor de reglementare si ale clientilor sai si pentru a implementa modificarile organizatorice aplicate in acest an in TMB, entitatile structurale TMB au intervenit asupra urmatoarelor documente ale sistemelor de management al calitatii si de management al mediului:**

In anul 2017 s-au elaborat/revizuit 161 reglementari astfel:

- ◆ 39 Proceduri Generale inclusiv Anexe Independente
- ◆ 32 Standarde de Firma inclusiv Anexe Independente
- ◆ 71 Instructiuni de Lucru inclusiv Anexe Independente
- ◆ 7 Regulamente inclusiv Anexe Independente (detalii mai jos)
- ◆ 6 Planuri Calitate (detalii mai jos)
- ◆ 2 Politici (detalii mai jos)
- ◆ 2 Manuale (detalii mai jos)
- ◆ 1 Memoriu (detalii mai jos)
- ◆ 1 Strategie (detalii mai jos)
- ◆ Au fost revizuite urmatoarele Regulamente: RI-TMB Regulamentul Intern, R SO-01 Regulamentul Programului Intern de Conformitate (PIC) - Politici si proceduri privind exporturile, importurile si alte operatiuni cu produse militare si produse cu dubla utilizare, R RU-01 Reguli privind accesul si monitorizarea personalului in TMB, R EC-01 Regulament privind inventarierea anuala a patrimoniului, R-CA-TMB Regulamentul Consiliului de Administratie, R-AU-TMB Regulamentul Comitetului de Audit; ROF-TMB Regulamentul de Organizare si Functionare TMB;
- ◆ Au fost elaborate 4 Planuri Calitate Sistem inclusiv Planuri Calitate Produs pentru a raspunde prevederilor contractuale ale clientului M.Ap.N., cu privire la fabricatia/reparatia de produse aeronautice in TMB, in conformitate cu prevederile specifice standardelor NATO, AQAP 2120 si AQAP 2105 in contextul cerintelor contractuale stabilite cu acest client (PQ S-0025, PQ S-0026, PQ S-0027, PQ S-0028);
- ◆ Au fost revizuite 2 Planuri Calitate in contextul modificarilor intervenite in relata comerciala cu clientii LEONARDO HELICOPTERS (PQ S-0002) si PZL SWIDNIK (PQ S-0020);
- ◆ Au fost revizuite 2 Politici: Politica Salariala TMB si Politica de Securitate cu privire la Prelucrarea Datelor cu Caracter Personal de catre Turbomecanica SA;
- ◆ A fost revizuit Manualul Calitatii TMB (MQ-TMB) si a fost elaborat un nou manual, Manualul Sistemului de Radioprotectie Operationala in Laboratorul CND-RX (MSRO-RX);
- ◆ A fost revizuit Memorium de Prezentare al Organizatiei de Productie TMB, necesar autorizarii civile a TMB de catre Autoritatea Aeronautica Civila din Romania, pentru fabricatia produselor destinate programului Leonardo Helicopters, in contextul modificarilor intervenite in relata contractuala cu acest client;
- ◆ A fost elaborata S-RU-01 Strategia de Asigurare Resurse Umane.

Directia Calitate si Organizare a actionat in 2017 in sensul aplicarii unei imbunatatirii continue a modului de organizare si proiectare a Sistemului de Management al Calitatii

2. Pentru a dovedi conformarea cu cerintele clientilor sai, TMB s-a supus si s-a calificat in urma auditurilor de secunda parte efectuate de catre acestia, asa cum este prezentat in continuare:

În luna aprilie 2017, **Honda Aero Inc. (SUA)** a efectuat un audit de evaluare a sistemului de managementul calității **TMB** și a sistemului de realizare produs în conformitate cu prevederile **specificației client SRM "Supplier Requirements Manual"**. În urma auditului, **Honda Aero Inc.** a menținut **TMB** ca furnizor aprobat anterior de **General Electric Aviation**.

În luna septembrie 2017, **IAR SA Brasov** a efectuat în **TMB** un audit de evaluare a sistemului de managementul calității **TMB** conform prevederilor **standardelor ISO 9001:2008 si EN 9100:2009**. În urma auditului, **IAR SA Brasov** a întocmit **Raportul de Audit nr. 350 din 25.09.2017** și nu a constatat **neconformitati**. **IAR SA Brasov** menține **TMB** ca furnizor aprobat anterior.

3. Pentru dovedi conformarea cu cerintele clientilor sai TMB s-a supus si s-a calificat in urma auditurilor de terța parte efectuate de catre acestia, asa cum este prezentat in continuare:

În luna octombrie 2017, **Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR)** a efectuat în **TMB** un audit programat pentru supravegherea continuă a organizației de producție **Turbomecanica S.A.** conform prevederilor **Regulamentului EU nr.748/2012, Partea 21, Secțiunea A, Subpartea G**. În urma auditului, **AACR** a întocmit **Raportul de Investigație nr. RTI-TMB-2017-MSG-NP/1&MMG-NP/2&SCG-P/1&P/2 din 31.10.2017** și a constatat **5 neconformități nivel 2 (minor) și 5 neconformitati nivel 3 (recomandare)**, prin **Rapoartele de Neconformitate/Recomandare TMB-043, TMB-044, TMB-045, TMB-046, TMB-047, TMB-048, TMB-049, TMB-050, TMB-051 și TMB-052** anexate la **Raportul de Investigație** mai-sus menționat. **TMB** a efectuat analiza de identificarea cauzelor neconformităților și stabilirea corecțiilor și acțiunilor corective adecvate, care au fost acceptate de **AACR**. Pentru neconformitățile nivel 2 semnalate s-au stabilit 11 corecții și acțiuni corrective (toate finalizate). **AACR** menține **TMB** ca organizatie de producție autorizata.

În luna octombrie 2017, **AEROQ** a efectuat în **TMB** un audit programat pentru supravegherea sistemelor de management calitate și mediu **TMB**, concomitent cu recertificarea sistemelor de management calitate și mediu **TMB** conform prevederile **standardelor ISO 9001:2015 si ISO 14001:2015**. În urma auditului, **AEROQ** a întocmit **Raportul de Audit nr. 3362 din 31.10.2017** și nu a constatat **neconformități**. **AEROQ** a acordat noile certificari pentru sistemele de management calitate și mediu **TMB** valabile pana in **09.11.2020**.

În luna decembrie 2017, **TUV Nord Cert** a efectuat în **TMB** un audit programat pentru supravegherea sistemului de management calitate **TMB**, concomitent cu recertificarea sistemului de management calitate **TMB** conform prevederile **standardelor ISO 9001:2015 si AS/EN 9100:2016**. În urma auditului, **TUV Nord Cert** a întocmit **Raportul de Audit nr. 35210567 din 14.12.2017** și nu a constatat **neconformități**. **TUV Nord Cert** urmeaza sa emita noile certificari pentru sistemul de management calitate **TMB**.

4. Pentru a garanta conducerii TMB, clientilor si organismelor de certificare corecta implementare a cerintelor sistemului de management al calitatii / management al mediului si mentinerea eficientei si eficacitatii acestora, Directia Calitate și Organizare a derulat in 2017 audituri interne / externe asa cum se prezinta in continuare:

Societatea a implementat proceduri pentru fiecare activitate din fluxul de business. Periodic se fac verificari cu privire la respectarea acestor proceduri. Fiecare angajat are sarcini si responsabilitati bine definite facandu-se periodic evaluari ale angajatilor. Societatea constientizeaza riscul dependentei datelor din sistemul informatic, motiv pentru care a implementat proceduri de verificare periodica a datelor din sistem prin confurntari cu documentele fizice. Fiecare angajat are drepturi de acces in sistemul informatic specifice functiei sale, drepturi care sunt revizuite cu periodicitate de catre departamentul IT si de catre conducere.

4.1 Audituri interne de sistem

Derularea auditurilor interne pentru sistemul de management calitate s-a realizat in conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2017 ed. 1 si ulterior ed. 2, aprobat de Directorul General..

In anul 2017 s-au efectuat 51 audituri SMQ în care s-au constatat 8 neconformitati pentru care s-au stabilit 10 acțiuni corective care au fost finalizate in proporție de 90% (una în derulare pentru anul 2018).

Derularea auditurilor interne pentru sistemul de management mediu s-a realizat in conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2017 ed. 1 si ulterior ed. 2, aprobat de Directorul General.

In anul 2017 s-a efectuat 1 audit SMM în care s-a constatat 1 neconformitate pentru care s-a stabilit 1 actiune corectiva care a fost finalizata in proporție de 100%.

4.2. Audituri interne de produs

Derularea auditurilor interne de produs s-a realizat in conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2017 ed. 1 si ulterior ed. 2, aprobat de Directorul General.

In anul 2017 s-au efectuat 8 audituri produs in care s-au constatat 3 neconformitati pentru care s-au stabilit 7 actiuni corective care au fost finalizate in proportie de 100%.

4.3. Audituri interne de proces

Derularea auditurilor interne de proces s-a realizat in conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2017 ed. 1 si ulterior ed. 2, aprobat de Directorul General.

In anul 2017 s-au efectuat 19 audituri proces in care s-au constatat 2 neconformitati pentru care s-au stabilit 3 actiuni corective care au fost finalizate in proportie de 100%.

4.4. Audituri externe la furnizori

Derularea auditurilor externe la furnizori s-a realizat in conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2017 ed. 1 si ulterior ed. 2, aprobat de Directorul General, astfel:

În luna noiembrie 2017, reprezentantii **TMB** (din cadrul **DCO** si **CCU**) au efectuat la **IAR SA Brasov** un audit de evaluare a sistemului de managementul calitatii instalat la acest furnizor conform prevederilor **standardelor ISO 9001:2008 si EN 9100:2009**. În urma auditului, echipa de audit **TMB** a intocmit **Raportul de Audit nr. A4F din 07.12.2017** si nu a semnalat **neconformitati**, dar a facut 4 observatii (recomandari de imbunatatire) pentru activitatile din domeniul de colaborare cu **IAR SA Brasov**.

5. Pentru asigurarea monitorizarii performantei proceselor TMB in scopul cresterii satisfactiei clientilor cu privire la calitatea produselor/serviciilor livrate si sporirii atraktivitatii acestor produse/procese pe piata sectorului aeronautic, in anul 2017 s-au derulat urmatoarele actiuni:

5.1 Prin procedura generală PG SMQ-05 "Analiza managementului", sunt stabiliți indicatorii cheie de proces necesari atingerii obiectivelor strategice și de calitate și care influențează nivelul de satisfacție client. Evolutia acestor indicatori în 2017 este prezentata in continuare:

- Indicatorul I1 (gradul de respectare a programului de productie) are un trend crescător, se incadreaza in obiectivul propus de minim 97%, având o valoare globală de 99,26%. Acest fapt releva ca in TMB este respectat programul de productie iar nerealizarile sunt foarte mici.
- Indicatorul I2 (gradul de respectare a cantitatilor solicitate de clienții TMB pentru a fi livrate) are un trend crescător, este putin sub obiectivul propus de minim 97%, având o valoare globală de 96,65%. Acest fapt releva ca in TMB se fac eforturi sustinute pentru respectarea programului de vanzari iar nerealizarile sunt in scadere.
- Indicatorul I3 (gradul de nerespectare a cerintelor documentatiei tehnice de execuție - neconformități și rebuturi) are un trend descrescător, se incadreaza in obiectivul propus de maxim 0,75%, avand o valoare globală mult sub acest obiectiv respectiv de 0,18%. Acest fapt releva ca in TMB sunt respectate cerintele documentatiei iar abaterile au o pondere mica.
- Indicatorul I4 (gradul de neasigurare a conformității produselor/serviciilor realizate și livrate - reclamații clienti) are un trend descrescător, se încadrează în obiectivul propus de maxim 1,0%, avand o valoare globală de 0,53%. Acest fapt releva ca in TMB este asigurata conformitatea produselor/serviciilor realizate și livrate iar reclamatatile au o pondere mica.
- Indicatorul I5 (costurile non-calitatii), exprimat ca pierdere procentuală internă, are un trend crescător, se incadreaza in obiectivul propus de maxim 5%, avand o valoare globală de 4,80% din valoarea de antecalcul comenzi interne producție afectată.

- 5.2** In domeniul proceselor speciale si al activitatii laboratoarelor de calitate, si in anul 2017 s-a continuat politica de satisfacere a cerintelor clientului, cat si cresterea nivelului de atractivitate prezentat de societate pentru potentialii clienti activi in domeniul industriei aeronautice prin urmatoarele actiuni:

5.2.1. Acreditarile proceselor speciale

Evenimentele cu cea mai puternica semnificatie privind cresterea nivelului de atraktivitate a TMB in piata industriei aeronautice ramane acreditarile NADCAP ale proceselor speciale instalate.

In anul 2017 s-au reacreditat urmatoarele procese speciale:

În luna februarie 2017, **NADCAP** a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de control nedistructiv** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7114**. În urma auditului s-au constatat **4 neconformități minore** (corectate in timpul auditului) și **1 neconformitate majoră** pentru care s-au stabilit si s-au finalizat corectiile/actiunile corrective adekvate. Ca urmare, **procesele de control nedistructiv TMB au fost reacreditate cu valabilitatea acreditării de 18 iunie (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2018**).

În luna aprilie 2017, **NADCAP** a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de tratamente termice** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7102**. În urma auditului s-au constatat **3 neconformități minore** pentru care s-au stabilit si s-au finalizat corectiile/actiunile corrective adekvate. Ca urmare, **procesele de tratamente termice TMB au fost reacreditate cu valabilitatea acreditării de 24 iunie (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 iulie 2019**).

În luna mai 2017, **NADCAP** a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de ecruișare** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7117**. În urma auditului s-au constatat **2 neconformități minore** și **2 neconformități majore** pentru care s-au stabilit si s-au finalizat corectiile/actiunile corrective adekvate. Ca urmare, **procesele de ecruișare TMB au fost reacreditate cu valabilitatea acreditării de 12 iunie (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2018**).

În luna iulie 2017, **NADCAP** a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de procesare chimică** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7108**. În urma auditului s-a constatat **1 neconformitate minoră** pentru care s-au stabilit si s-au finalizat corectiile/actiunile corrective adekvate. Ca urmare, **procesele de procesare chimică TMB au fost reacreditate cu valabilitatea acreditării de 24 iunie (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2019**).

În luna august 2017, **NADCAP** a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de realizare compozite** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7118 si AC7122**. În urma auditului s-a constatat **1 neconformitate minoră** pentru care s-au stabilit si s-au finalizat corectiile/actiunile corrective adekvate. Ca urmare, **procesele de realizare compozite TMB au fost reacreditate cu valabilitatea acreditării de 24 iunie (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2019**).

5.2.2. Certificari de procese de secunda parte

5.2.2.1. Certificari Leonardo S.p.A. - Helicopters

În ianuarie 2017 au fost primite calificările proceselor speciale de tratamente termice efectuate pe reperele LH (IT12/194/01 și IT12/196/01).

Începând cu ianuarie 2017 au fost întocmite și transmise dosarele de calificare pentru **procesele speciale de acoperiri de suprafață** care au expirat în decembrie 2017. Față de anii precedenți LH nu a mai acceptat nici o deviație față de documentația proprie, generând în acest fel o amplă activitate internă pentru modificarea și adaptarea documentației TMB la cerințele clientului, ceea ce a întârziat obținerea calificării proceselor speciale de acoperiri de suprafață.

În perioada iulie-decembrie 2017 au fost primite calificările proceselor speciale de procesare chimică efectuate pe reperele LH (IT13/0146/02, IT13/0156/02, IT13/0158/02 și IT13/161/02).

5.2.2.2. Certificari PZL Swidnik

În urma procedurilor de calificare a proceselor speciale de tratament termic și procese chimice aplicabile pentru oțelurile 12H2N4AZ și 18H2N4MAZ, pentru care PZL Swidnik a solicitat calificări separate față de restul proceselor Leonardo Helicopters, în februarie 2017 a fost calificat procesul de cadmire (PL10/0050/00).

În perioada iulie-decembrie 2017 nu s-au primit alte calificări ale proceselor speciale de tratament termic și procesare chimică aplicabile reperelor PZL Swidnik.

5.2.2.3. Certificari General Electric

În anul 2017 s-au menținut/prelungit **toate certificările de procese speciale și de laborator** obținute anterior de **TMB** din partea **General Electric Aviation** deoarece pentru **procesele acreditate NADCAP** sunt emise **certificate GT193** cât timp se menține acreditarea **NADCAP**.

5.2.2.4. Introducere de repere noi în producție

Pentru clientul **General Electric Power and Water (GE PW) Hungary** s-au întocmit **2 dosare FAI** care au fost aprobată de **CLT**.

Pentru clientul **Leonardo Italia (ex-AgustaWestland)** s-au întocmit **6 dosare FAI** (intern sau extern) care au fost aprobată de **CLT**. Prin integrarea în **TMB** a acestor repere se continua procesul de asimilare a pachetului de repere pentru Cutia de Transmisie Principală de la elicopterele **Leonardo Italia**.

6. Atestari Laborator Central

În anul 2017 **TMB** a participat prin Laboratoarele **SCPL**, la două programe de testare încrucisată, interlaboratoare (Round Robin), organizate de PTP Centeh Exova din Franța și Dirats Laboratories din SUA pentru verificarea performanței laboratoarelor de încercări mecanice, metalografie și laboratoarele de determinări fizico-chimice (ceață salină). Aceste programe sunt efectuate sub patronajul GE, Airbus, Airbus Helicopters, GKN, MTU, Safran și Rolls-Royce și sunt o condiție obligatorie pentru păstrarea certificărilor NADCAP și GT193, pentru procesele speciale. Toate testele au demonstrat că rezultatele furnizate de **TMB** se încadrează în Clasele 1 și 2.

7. Reclamatii / Sesizari

În anul 2017, **TMB** a primit din partea clientilor săi un număr de **41 reclamatii**, din care:

- 2 de la clienti externi (1 de la General Electric Power & Water - Hungary și 1 de la Avio Aero), situația fiind prezentată în tabelul 7.1 de mai jos;
- 39 de la clienti interni (31 de la unități militare M.Ap.N. și 8 de la IAR Brașov), situația fiind prezentată în tabelul 7.2 de mai jos.

În cadrul procesului de analiză și soluționare a **R/S** au rezultat acțiuni corective menite să corecteze, să consolideze sau să îmbunătățească performanțele procesuale.

Stadiul **R/S** primite de la clientii interni și externi este indicat mai jos:

Număr total R/S :	41
Număr total R/S respinse:	5
Număr total R/S închise:	34
Număr total R/S deschise:	2

7.1. Reclamații/sesizări produse client extern

Nr. total R/S:	2	Reclamații
Client - reper R/S (nr. bucăți afectate):		
- GE PW (Hungary) – P/N 203D2114P001 (2 buc.)	1	Reclamație inchisă
- Avio Aero – P/N L57354P01 (5 buc.)	1	Reclamație respinsă

7.2. Reclamații/sesizări produse client intern

Nr. total R/S:	39	Reclamații
Număr total de R/S pe categorii de produse:		
- Motor TURMO	4	Reclamații
- Motor VIPER	6	Reclamații
- Palier ventilator (PV)	1	Reclamație
- Pompa ulei motor VIPER	1	Reclamație
- Bloc regulator (BR) motor TURMO	2	Reclamații
- Bloc demaraj (BD) motor TURMO	7	Reclamații
- Amortizor de baleaj ansamblu BRP	1	Reclamație
- Butuc Rotor Principal (BRP)	1	Reclamație
- Electromagnet supraputere motor TURMO	1	Reclamație
- Cutie Transmisie Intermediara (CTI)	1	Reclamație
- Arbore transmisie spate (AT)	5	Reclamații
- Cutie Transmisie Principala (CTP)	3	Reclamații
- Robinet antigivraj motor TURMO	2	Reclamații
- Supapa antigivraj motor VIPER	1	Reclamație
- Transmitator presiune ulei motor TURMO	1	Reclamație
- Demaror motor TURMO	1	Reclamație
- Micropompa motor TURMO	1	Reclamație

Din punct de vedere a repartitiei pe clientii interni, situatia **R/S** este urmatoarea:

Clienti interni	Numar R/S	
Număr total R/S de la clienti interni:	39	Reclamații
UM 01836 - Otopeni	6	Reclamații
UM 01838 - Bobociu	2	Reclamații
UM 02015 - Bacau	9	Reclamații
UM 01969 - Campia Turzii	9	Reclamații
UM 01945E- Mihail Kogalniceanu	3	Reclamații
UM 02040 – Tuzla	2	Reclamații
IAR- Brasov	8	Reclamații
Număr total R/S închise:	33	Reclamații
Număr total R/S deschise:	2	Reclamații
Număr total R/S respinse:	4	Reclamații

I. ACTIVITATEA DE RESURSE UMANE

Managementul societatii a asigurat desfasurarea activitatilor de Productie, Tehnic si Conformatitate Asigurarea Calitatii, Resurse Umane, Financiar - Contabilitate, Marketing - Vanzari

Totalul personalului **TMB** la data de 31.12.2017 a fost de **453** salariati.

Varsta medie a personalului la data de 31.12.2017 a fost de 49,01 ani.

In perioada ianuarie - decembrie 2017, au plecat din societate un numar de 112 salariati si au fost angajate 116 persoane.

Total cheltuieli cu beneficiile angajatilor, efectuate in anul 2017, a fost in suma de lei, din care:

- cheltuieli cu salarii:	23.258.485 lei;
- tichete de masa:	1.522.805 lei;
- tichete cadou:	687.080 lei;
- contributii la asigurari si protectie sociala:	5.716.046 lei.

Costurile implicate in procesul de recrutare au fost de aproximativ 6.503 lei.

Politica de personal a companiei cu privire la pregatirea profesionala personalului a fost bine sustinuta in ceea ce priveste pregatirea interna, iar bugetul alocat pregatirilor externe a crescut. Instruirile s-au derulat in conformitate cu planul aprobat pentru anul 2017.

In conformitate cu acesta societatea a investit in cursuri de perfectionare si atestare in exteriorul companiei suma de aproximativ 66.504 lei.

In interiorul companiei s-au efectuat cursuri de perfectionare, atestare si calificare care au totalizat un numar de aproximativ 2.176 de ore pentru 358 salariati.

In perioada analizata un numar de numai 32 salariati au participat la scolarizari si diferite cursuri de calificari/policalificari, insumand 12.746 de ore de curs.

Ponderea cheltuielilor cu personalul in cifra de afaceri realizata pe anul 2017 a fost de 30,96%.

In ceea ce priveste gradul de sindicalizare al societatii, 48% dintre salariati societatii sunt membrii de sindicat.

Referitor la nivelul de pregatire si specializare a personalului situatia se prezinta astfel:

- 27.05 % salariati cu studii superioare	122 persoane, din care:
studii post universitare	2 pers EMBA
- 43.90 % salariati cu studii liceale si postliceale	198 persoane
- 23.50% salariati absolventi de scoala profesionala	106 persoane
- 5.54% salariati absolventi de scoala generala	25 persoane

Raporturile dintre administratie si salariati sunt reglementate in baza Contractului Colectiv de Munca pe anii 2016-2017. Climatul socio-profesional este monitorizat permanent, existand un sistem de comunicare intre partenerii sociali care sa nu permita aparitia de stari conflictuale, care de altfel in 2017 au fost inexistente.

J. Evaluarea aspectelor legate de securitatea si sanatatea in munca

Securitatea si sanatatea in munca in cadrul **TMB** reprezinta o prioritate in politica societatii.

Intreaga activitate a Societatii are la baza principiul imbunatatirii continue a conditiilor de productie, cu efecte directe in cresterea securitatii si sanatatii in munca.

Permanent, atat prin specialistul in domeniul SSM, cat si prin conducerile operative la nivelul fiecarui compartiment, sunt monitorizate conditiile de realizare a activitatii de productie, astfel incat sa fie respectate conditiile de securitate a activitatii intregului personal.

In anul 2017, s-au continuat investitiile incepute in anul 2016 pe directia imbunatatirii conditiilor de munca.

S-a modernizat in totalitate Sectia de Montaj Incercari.

A fost recompartimentat interiorul acestei hale, in sensul optimizarii conditiilor de munca si a fluxurilor de productie.

Astfel a fost marit spatiul pentru activitatea de demontare , triaj si remontare motoare Turmo si Viper si a fost amenajat un spatiu complet modernizat destinat activitatii de demontare, triaj si remontare agregate hidraulice, electrice si de ulei.

Au fost renovate capital grupurile sanitare si au fost amenajate vestiare pentru barbati, cat si pentru femei si un spatiu destinat servirii mesei, utilat cu frigidere si echipamente de incalzit mancarea.

O alta sectie beneficiara a investitiilor efectuate in anul 2017 este Sectia Procese Speciale (SPSP).

In cadrul acestei activitati s-a continuat atat modernizarea liniilor de procese speciale, cat si imbunatatirea conditiilor de lucru, prin finalizarea programului de modernizare a instalatiilor de ventilatie si evacuare, astfel incat sa asigure o protectie sporita atat personalului cat si mediului. Au a fost antifonata si izolata impotriva infiltrarii apelor incinta ventilatoarelor si au fost antifonate cosurile exterioare de evacuare si dispersie noxe.

In cadrul acestei sectii au fost modernizate capital grupurile sanitare si dusurile, atat pentru femei cat si pentru barbati, precum si vestiarele.

In programul de investitii din anul 2017 a fost cuprinsa si realizata integral modernizarea spatiului destinat activitatii de debitare in jet de plasma din cadrul Sectiei Prelucrari Mecanice (SPM).tot in cadrul acestei sectii au fost modernizate integral grupurile sanitare, atat din cadrul atelierului de pinioane cat si din cadrul celui de prelucrari generale .De asemenea a fost modernizat integral vestiarul si grupul sanitar din zona presaj sudura si a fost creat un grup sanitar dotat cu dusuri si pentru zona pinioane.

A continuat si procesul de imbunatatire a conditiilor pentru spatiile destinate vestiarelor si a locurilor de servit masa, atat prin modernizarea celor existente si dotarea cu frigidere si echipamente de incalzit mancarea, precum si prin constructia altor spatii cu destinatie de vestiar si loc de servit masa pentru toti salariatii din cadrul Atelierului Deservire Generala (ATD) si pentru salariatii din cadrul SPM si SPSP. De asemenea a fost creat un vestiar nou , dotat cu dusuri si sala de masa pentru femeile din toate compartimentele adiacente productiei(ATD, SCPL)

In vederea cresterii conditiilor de igiena a personalului TMB, toate grupurile sanitare au fost dotate atat cu dozatoare de spuma pentru spalatul pe maini, cat si cu echipamente noi pentru hartie igienica, colace wc din hartie de unica folosinta si servetele de maini.

Au fost inlocuite toate usile vechi de acces in cadrul sectiilor de productie, cu usi termoizolante in scopul cresterii eficientei energetice a cladirilor. S-a trecut la modernizarea iluminatului in toate sectiile din Societate.

Prin programul de protectia si securitatea muncii pentru anul 2017, s-au desfasurat toate activitatatile necesare pentru respectarea Legii Securitatii si Sanatatii in munca nr. 319/2006 si a normelor metodologice de aplicare, precum si a celorlate acte legislative din domeniu, in vigoare, prin luarea urmatoarelor masuri:

- evaluarea riscurilor pentru securitatea si sanatatea in munca la toate locurile de munca;
- in baza evaluarii riscurilor s-au luat masuri de preventie care sa asigure imbunatatirea nivelului securitatii si al protectiei sanatatii lucratilor;
- s-au completat permanent materialele de SSM, conform legislatiei actuale, care se utilizeaza la efectuarea instructajelor periodice de SSM pentru angajatii **TMB** precum si pentru stabilirea masurilor necesare desfasurarii in conditii de securitate a proceselor tehnologice;
- s-a continuat achizitia de echipament de lucru pentru tot personalul TMB, atat pentru cel existent, cat si pentru cel nou angajat;
- s-a asigurat aprovisionarea cu materiale igienico-sanitare (creme de protectie etc.) in conformitate cu prevederile din Normativul intern;
- au fost achizitionate periodic solutii de spalare urgență a ochilor pentru personalul din Atelierele de Galvanizare, Stocare-Ambalare si Vopsitorie si masti de protectie respiratorie pentru personalul din cadrul Laboratorului de control nedistructiv, din cadrul colectivului de Talere cu jet de plasma, precum si pentru personalul care desfasoara activitati de slefuire si ajustura;
- a continuat achizita de masti noi, conform cu ultimele cerinte in domeniu, pentru sudori;
- pentru personalul ale carui activitati se desfasoara in mediu toxic, a fost achizitionat, periodic, conform normativelor in vigoare, antidot constant in lapte praf si apa minerala;
- a fost demarat un consult oftalmologic pentru tot personalul **TMB**, pentru evaluarea necesitatii achizitionarii de ochelari de protectie prevazuti cu lentila de corectie;
- s-au reparat grupurile sanitare, vestiarele, spalatoarele, dusurile, etc., in toate sectiile de productie;
- s-au prelungit autorizatiile instalatiilor de ridicat si instalatiilor sub presiune detinute de **TMB** (in conformitate cu prescriptiile CNCIR);
- s-au efectuat investigatiile anuale obligatorii de medicina muncii pentru personalul angajat; in urma primirii Raportului de supraveghere medicala, s-a concluzionat faptul ca nu au fost semnalate boli profesionale la angajatii examinati.

In cursul anului 2017, in **TMB** s-a inregistrat un singur accident de munca, in cursul lunii octombrie. Accidentul de munca este inca in investigatie la ITM Bucuresti.

K. Protectia Nucleara

În anul **2017**, din punct de vedere al protecției nucleare, au fost întocmite și transmise la **CNCAN cereri si dosare** pentru obținerea autorizațiilor privitoare la

- **Deținerea pieselor Viper din material MSRR 8014**, cu valabilitate până în 17.01.2018, pentru care dosarul a fost verificat și acceptat de CNCAN, urmând să primim autorizația nouă pentru încă 2 ani;
- **Deținerea generatorului de radiație**, aflat în rezerva laboratorului CND-RX, și a cărei valabilitate a fost extinsă până în octombrie 2019
- **Utilizarea / funcționarea Laboratorului CND RX**, care a expirat în 18.12.2017, și pentru care a fost obținută și depusă la CNCAN Autorizație Sanitară de la Direcția de Sănătate Publică – Laboratorului Igiena Radiațiilor Nucleare. Dosarele au fost verificate și acceptate de CNCAN, urmând să primim autorizația nouă pentru încă 5 ani.

L. Protectia Mediului

1. Autorizatia Integrata de Mediu și Autorizația de Gospodărire Ape

TMB a depus documentația de reînnoire a Autorizației de Gospodărire Ape în termenul legal impus de autoritățile de reglementare republicane :

- **Formular – Tip comandă prestare servicii de emitere a actului de reglementare de gospodărire a apelor Nr. 12521/28.11.2017;**

Pentru conformarea deplină cu prevederile autorizației integrate de mediu s-au stabilit o serie de obiective și actiuni, preluate în Programul Sistemului de Management al Mediului al **TMB** și în Planul de Investiții pe 2017, majoritatea din actiuni au fost realizate, iar cele nerezolvate fiind cuprinse în Programul Sistemului de Management al Mediului al **TMB** și în Planul de Investiții pe 2018.

Autorizația Integrată de Mediu și Autorizația de Gospodărire Ape permit funcționarea în condiții de deplină legalitate a instalațiilor, echipamentelor și proceselor existente în **TURBOMECHANICA SA**.

In anul 2017, nu s-au înregistrat incidente de mediu și nici poluări ale apelor uzate sau aerului peste valorile maxim admise de legislația în vigoare.

In urma controalelor **Gărzii Naționale de Mediu** încheiate în 2017 cu Proces Verbal :

- Nr. 100/03.05.2016 au fost notificate două aspecte și anume : predarea deșeurilor periculoase din magazia special amenajată vor fi predate pentru eliminare la societăți abilitate legal/autorizate să desfășoare activități de eliminare în condiții de siguranță pentru mediu și sănătatea populației și societatea se obligă să notifice APM București, cu privire la valorile limită la emisie a apelor uzate evacuate în canalizarea orășenească, pentru indicatorul CCO-Cr. Aceste notificări au fost rezolvate, închiderea lor fiind raportată la autoritățile de reglementare și control.
- Nr. 102/22.06.2017 au fost notificate: respectarea condițiile și restricțiile din Regulamentul **REACH** nr. 1907/2008 cu caracter permanent societatea este obligată să efectueze un set de măsurători sonometrice cu un laborator acreditat, pe timp de noapte, cu toate sursele de zgomot aferente celor două hale, în funcțiune și să prezinte la GNM CMB rezultatul acestora. Masură rezolvată în termenul impus de autoritați și notificată acestora.
- Nr. 104/07.09.2017 a fost notificat faptul că fiecare transport de deșeuri periculoase care sunt generate de într-o cantitate mai mare de 1 tonă/an din aceeași categorie de deșeuri periculoase trebuie să fie însoțit de Formularul de expediție/transport deșeuri periculoase și de formularul pentru aprobarea transportului deșeuri periculoase, cu caracter permanent.

La controlul efectuat de **Administrația Națională „Apele Române”** încheiat cu Proces Verbal:

- Nr. 99/16.03.2017 s-au dispus următoarele măsuri obligatorii : reactualizarea Planului de Prevenire și combatere a Poluării Accidentale. Masură rezolvată, închiderea fiind raportată autorităților.

In urma controlului efectuat de **Politia Locală - Direcția Generală de Poliția Locală și Control, Serviciul Control Ecologie și Protecția Mediului** încheiat cu Proces Verbal:

- Nr. 6136/11.07.2017 s-a dispus antifonarea spațiului termic pentru ventilatoare a turnurilor de evacuare noxe, refacerea ușilor metalice existente, cu panouri izopan. Măsură rezolvată.

2. Certificarea sistemului de Management al Mediului

In urma auditului de recertificare a sistemului de management din 26.10.2017, **TURBOMECHANICA SA** a fost auditată de **SC AEROQ SA**, în vederea recertificării Sistemului de Management de Mediu în conformitate cu cerințele standardului SR EN ISO 14001:2015 – Sistemul de Management de Mediu. Ca urmare a acestui audit **TURBOMECHANICA SA** nu a primit nici o neconformitate, doar 1 observație și 1 recomandare.

3. Instruirile Personal

În decursul anului 2017, în conformitate cu prevederile **Planului de Instruire Periodică Personal TMB**, prin cursuri de instruire și atestare specifice au fost asigurate și menținute competențele necesare celor 116 operatori, inspector și laboranți pentru procese speciale și laboratoare, realizându-se efectiv un număr de 33 instruiriri specifice.

M. ACTIVITATEA DE MARKETING

Pentru piata externă, activitatea de vanzari a companiei TURBOMECANICA a continuat să fie reprezentată și în anul 2017 în principal de **componente și subansamblu pentru motoare de aviație, ca și pentru turbine de gaz**, programe care au cunoscut o dezvoltare fata de anul anterior ca urmare a politicilor comerciale și a strategiei de marketing a companiei.

Acestea s-au focalizat pe obiectivele strategice care au vizat:

- reafirmarea imaginii companiei pe plan intern și internațional și, pe de altă parte,
- recastigarea stabilității pozitiei sale pe piață,
- a face cunoscute potențialilor parteneri de afaceri capabilitățile companiei și a intra în contact astfel cu mariile corporații internaționale din domeniul aeronaute și industrial (în special în aria de afaceri "ENERGY – componente pentru turbine de gaz").

În sensul celor afirmate mai sus, mentionăm că în anul 2017, **TMB** a participat cu stand propriu la o serie de evenimente interne și internaționale ale industriei aeronaute, dintre care enumerăm:

- În perioada 19 - 25 Iunie 2017 a avut loc a 52-a ediție a targului **PARIS AIR SHOW-Le Bourget**, care a reunit 2.380 expozanți din 47 de țări; cu aceasta ocazie, reprezentanții TURBOMECANICA au avut onoarea de a se întâlni cu secretarul de stat în Ministerul Apararii Naționale și sef al Departamentului pentru Armatamente, dl. Florin Lazar Vladica și de a primi în standul propriu vizita delegației Ministerului Apararii Naționale – Statul Major General și a delegației Statului Major al Forțelor Aeriene Române.

Evenimentul cu o remarcabilă semnificație (relatat pe larg de *HOT NEWS* și *Stirile TVR 1*) a fost semnarea în data de 20.06.2017, în prezența a numerosi oaspeti de seama, a acordului „*Memorandum of Understanding (MoU)*” cu compania *SAFRAN HELICOPTER ENGINES* privind colaborarea în cadrul programului „*Maintenance, Repair & Overhaul (MRO)*” pentru motorul *Makila 1A1* (ce echipă elicopterul *AIRBUS H215* ce va fi produs la Brașov).

TURBOMECANICA a avut o serie de alte întâlniri „*Business to Business*” cu partenerii de afaceri și potențiali clienți/furnizori, printre care enumerăm: *GIFAS – GRUPUL FRANCEZ AL INDUSTRIEI AEROSPATIALE, ELBIT SYSTEMS Israel*, în scopul promovării valorilor și capabilităților companiei, consolidarea bazelor colaborărilor actuale la nivel internațional și identificarea noilor oportunități de afaceri.

- Pe plan intern, TURBOMECANICA a participat în perioada 04 – 06 Aprilie 2017 la Conferința și Expoziția Internațională „**CNC Technologies**”, ediția XI-a, organizată de Universitatea POLITEHNICA din București, ocazie cu care dl ing Florian Bunea din TMB a prezentat lucrarea „Analiza de risc, soluție pentru reducerea costurilor de fabricație în industria aeronaute”. Au participat companii de prestigiu, utilizatori și furnizori de mașini, unele și roboti industriali, profesori universitari /din liceele tehnice, cercetatori și specialisti ai institutelor de cercetare, studenți pasionați de tehnologii și echipamente de acest tip. Prelegerea a fost precedată de prezentarea facuta de DCO / HR: „Turbomecanica – Angajator de top”, prin care compania a creat oportunități concrete de angajare și formare a tinerilor absolvenți din învățământul universitar de profil.
- În perioada 24 – 26 Octombrie 2017 a avut loc editia a 12-a a targului internațional al furnizorilor din industria aerospacială **AIRTEC 2017 Munchen, Germania**.

Pe parcursul celor 3 zile exponizonale, echipa TURBOMECHANICA a avut o serie de intalniri B2B, atat cu partenerii actuali de afaceri, cat si cu potențiali clienti/furnizori, printre care: ROLLS ROYCE Deutschland Ltd.&Co KG, SIEMENS AG Deutschland, MITSUBISHI HEAVY INDUSTRIES EUROPE Ltd., MECAPOLE Franta, XRIS X-RAY IMAGING SOLUTIONS Belgia, HEMPEL SPECIAL METALS Ltd. Marea Britanie, DUTCH THERMOPLASTIC COMPONENTS BV Olanda, SIGMA PRECISION COMPONENTS Marea Britanie, OGMA – Industria Aeronautica de Portugal, alte companii.

Apreciem ca prezenta TURBOMECHANICA la AIRTEC_2017 a reprezentat o importanta oportunitate care a fost valorificata cu succes, pentru **reafirmarea, reluarea pe principii noi si dezvoltarea unor relatii istorice de parteneriat cu companii de renume international**.

Rezultatele nu au intarziat sa apară:

- **TMB** a continuat sa mentina, cu responsabilitate si dedicare, capabilitatile nationale de zbor pentru elicopterele PUMA IAR-330 si avioanele de scoala IAR 99/ SOIM din dotarea **MAPN (SMFA, SMFN) si SRI** (cifra totala de afaceri - aviatie in tara: 17.735.055,74 EURO).
- **TMB** a reusit sa mentina in anul 2017 un loc important in lantul de aprovisionare al unor companii de renume din piata internationala, atat fabricanti de motoare si ansamble mecanice de aviatie (**LEONARDO HELICOPTERS Italia**- cifra de afaceri in 2017: 545.682,79 EURO) dar mai ales in domeniul ENERGY: **GE Power & Water-Ungaria si China** (cifra de afaceri totala in 2017: 3.453.391,40 EURO) alaturi de alti parteneri traditionali (**PZL SWIDNIK Polonia, HONDA AERO SUA, AVIALL SUA, AVIO ITALIA, UNISON POLONIA** si alii).
- In afara partenerilor mentionati mai sus, deveniti deja traditionali, au fost dezvoltate programe prin atragerea noilor clienti: **GE AVIATION CEHIA, KAWASACHI HEAVY INDUSTRIES JAPONIA** (colaborare prin SHINTOA UK), **MB AEROSPACE POLONIA**, fiind de asemenea create premizele unor noi relatii de afaceri cu companii precum **AIRBUS Helicopters Franta, SAFRAN FRANTA, SIEMENS UK, SIEMENS CANADA, AUBERT & DUVAL Franta**, altele asemenea.

Este important de remarcat in continuare meninterea cu succes a autorizarii acordate in anul 2014 de catre **Autoritatea Aeronautica Civila Romana** pentru fabricatia de produse/ componente/echipamente pentru echiparea elicopterelor tip **AW109** si respectiv **AW119 – LEONARDO Helicopters (AGUSTA WESTLAND) ITALIA** (conform Certificatului nr **RO.21G.0008/02.12.2014**); In baza acestei autorizari, TMB a continuat si in 2017 livrarea de subansamble complete de cutii de transmisie spate pentru elicopter (fabricatie, montaj, incarcare) si va continua sa dezvolte programe de cooperare cu **LEONARDO Helicopters ITALIA** si in anul 2018.

Pe piata interna, pentru produsele din profilul aeronautic, TMB este in continuare unul producator si reparator de motoare cu turbina de gaz pentru aeronave si ansamble mecanice de elicopter din Romania, principalii clienti fiind **M.Ap.N. (S.M.F.A., S.M.F.N.)**, ca si producatorul de elicopter PUMA **IAR S.A. Brasov** in care am colaborat in cadrul unei diversitatii de programe de aviatie (modernizare elicoptere **PUMA-SOCAT si PUMA-NAVAL, SRI, OMAN, INDONEZIA**, alte colaborari). In conditiile prezente, in care in situatia politica internationala actuala se mentin conjuncturi conflictuale, piata interna continua sa constituie **pentru anul 2018** o oportunitate de consolidare a cifrei de afaceri a companiei, prin continuarea programelor de inzestrare ale M.Ap.N atat in ceea ce priveste meninterea la parametrii optimi a tehnicii de lupta existente cat mai ales prin continuarea programelor de modernizare elicoptere cu sistem **SOCAT pe perioada 2018-2019** (inca 3 elicoptere) si programul de cercetare-salvare ce include modernizarea unui numar de 6 elicoptere **ONU pe perioada 2018-2019**, ca si a programelor de mentenanta aferente flotei de avioane **IAR 99 SOIM** (prin aducerea in parametrii optimi de functionare a unui numar considerabil de motoare VIPER 632-41M ce echipeaza aceste avioane).

TMB are in continuare ca obiectiv strategic major in anul 2018 identificarea de noi clienti pentru procesele de prelucrare care sa poata asigura in anul 2019 cel putin 25% din cifra de afaceri. Focusam deci incarcarea eficienta a capacitatii de fabricatie in domeniul prelucrarilor mecanice, corelat cu flexibilitatea de a raspunde nevoilor specifice fiecarui client (de exemplu livrari "just in time", acceptarea fluctuatiei rezonabile a cerintelor clientilor, existenta unui stoc rezonabil de siguranta de piese finite etc). Corelata cu politica de globalizare a fabricatiei de piese in piata mondiala, politica aplicata de marile companii, aceasta directie strategica a companiei noastre are ca obiectiv cresterea eficacitatii activitatii de productie.

In plus fata de aspectele prezentate, **TMB** ia in considerare pentru anul 2018 o politica de marketing orientata pe obiectivele strategice TMB mentionate mai sus, inclusand in bugetul de marketing alocat pentru acest an participarea companiei la o serie larga de evenimente promotionale internationale (targuri/expozitii), ocazie cu care vor fi prezentate pe piata externa realizarile/capabilitatile companiei, programele pe care dorim sa le dezvoltam in continuare, activitati ce speram a fi urmate de cereri de oferta si concretizate in afaceri avantajoase pentru companie in 2017 si pe viitor.

Dintre acestea, citam:

- **AEROSPACE MEETINGS ROMANIA**, perioada 13-15.02.2018;
- **ILA BERLIN**, 25-29.04.2018 – cu participarea a 37 tari, peste 1000 expozanti si peste 150.000 vizitatori;
- **Black See Defence and Aerospace**, 16 - 18 mai, 2018 in Bucuresti, eveniment organizat cu sprijinul Guvernului Romaniei prin Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Economiei, Ministerul Afacerilor Externe - ANCEX, Ministerul Justiției - ANP si al Serviciului Român de Informații, găzduind peste 250 de firme din domeniul industrielor de apărare, securitate si aeronautică. La acest eveniment, TURBOMECANICA va participa sub egida asociatiei nou constituite A.R.I.E., alaturi de AIRBUS Helicopters Romania, IAR Brasov, AEROTEH, AEROFINA, INCDT COMOTI.

La aceasta editia a 7-a vor participa unele dintre cele mai mari firme locale si internaționale din domeniu: Lockheed Martin Company, Elbit Systems, Naval Group, Thyssenkrupp Marine Systems, Bell Helicopter, Rafael Advanced Systems, Airbus Helicopter, dar si companiile romanesti de profil: Aerostar SA, Romaero SA, Romarm SA, etc.

- **FARNBOROUGH INTERNATIONAL AIRSHOW 2018**, 16 - 22.07.2018, UK;
- **AIRTEC 2018, Germania**, editia a 13-a, 23-25 octombrie 2018.

Acstea evenimente interne si internationale reprezinta oportunitatea ideală pentru a ne promova compania atât in România, dar mai ales delegațiilor străine ce vor expune sau vor vizita expozițiile, dar și platforma ideală pentru a lua contact cu marile firme din domeniul aeronautic si industrial în vederea stabilirii de parteneriate de afaceri.

N. GUVERNANTĂ CORPORATIVĂ

Implementarea principiilor de guvernanță corporativă in cadrul organizarii si conducerii activitatii Societatii reprezinta un element important avut in vedere de managementul Societatii in anul 2017. Din aceasta perspectiva, două aspecte sunt de importanță majoră pentru **TMB**: creșterea încrederii investitorilor, partenerilor de afaceri, clientilor și angajaților în organele de conducere și de control ale Societatii, precum și pastrarea situației economice a societății la un nivel ascendant cee ace presupune și creșterea valorii Societatii. Adoptarea unor bune practici și politici de guvernanță corporativă, in conformitate cu reglementarile și instructiunile emise de Bursa de Valori Bucuresti reprezinta unul din suporturile temeinice de dezvoltare solidă a Societății in perioada urmatoare.

Conformarea cu prevederile Codului de Guvernantă Corporativă al Bursei de Valori Bucuresti

Consiliul de administratie al societății a adoptat Regulamentul de Guvernantă Corporativă (RGC) al **TMB**, in conformitate cu Recomandarea 3 din Codul de Guvernantă Corporativă al Bursei de Valori Bucuresti (CGC). RGC cuprinde structurile, responsabilitățile și practicile prevăzute în CGC, ce rezultă din actele constitutive ale **TMB** completate cu prevederile legislative în vigoare și cu recomandările enunțate în CGC.

Regulamentul de Guvernantă Corporativă este disponibil pe pagina web a **TMB** www.turbomecanica.ro. Nivelul de implementare de către **TMB** a principiilor si recomandărilor din CGC sunt raportate in Anexa privind stadiul conformarii cu Codul de Guvernanta Corporativa al Bursei de Valori Bucuresti, care va fi comunicată **BVB** împreună cu Raportul anual 2017 si afisată pe pagina web a Societății, www.turbomecanica.ro.

La data Raportului anual 2017 (31.12.2017) **TMB** se conformeaza cerintelor Codului de Guvernanta Corporativa cu exceptia punctelor detaliate mai jos care sunt in curs de finalizare a implementarii pentru care a depus eforturi si a luat masuri si in cursul anului 2017 ce urmeaza a fi concretizate in finalizarea implementarii in cursul anului 2018.

Cerintele Codului de Guvernanta Corporativa al BVB care sunt in curs de finalizare a implementarii sunt urmatoarele:

A.8 Declaratia privind Guvernanta Corporativa trebuie sa contine informatii privind evaluarea Consiliului sub conducerea Presedintelui sau a Comitetului de Nominalizare va rezuma masurile cheie si schimbarile rezultate in urma acesteia. Societatea trebuie sa aiba o politica/ghid privind evaluarea Consiliului cuprinzand scopul, criteriile si frecventa procesului de evaluare.

Consiliul de administratie a adoptat prin regulamentul sau intern principiile de evaluare a activitatii acestuia dar ghidul de evaluare este in curs de finalizare si implementare in cursul anului 2018.

B.10 Consiliul trebuie sa aiba o politica prin care sa se asigure ca orice tranzactie a societatii cu oricare dintre societatile cu care are relatii stranse a carei valoare este egala sau mai mare de 5% din activele nete ale societatii (conform ultimului raport financiar) este aprobată de Consiliu in urma unei opinii obligatorii a comitetului de audit al Consiliului si dezvaluita in mod corect actionarilor si potentialilor investitorilor, in masura in care aceste tranzactii se incadreaza in categoria evenimentelor care fac obiectul cerintelor de raportare.

Acest punct nu este aplicabil in **TMB** datorita faptului ca societatea nu are relatii stranse cu alte companii a caror valoare este egala sau mai mare de 5% din activele nete ale **TMB**.

C.1 Societatea trebuie sa publice pe pagina sa de internet politica de remunerare si sa includa in Raportul anual o declaratie privind politica de remunerare in cursul perioadei anuale care face obiectul analizei.

Politica de remunerare a administratorilor si a Directorului General este cea prevazuta in regulamentul de functionare al Consiliului de Administratie si in Contractul de administrare.

D.3 Societatea va adopta o politica in legatura cu previziunile, fie ca acestea sunt facute publice sau nu. Cerinta urmeaza sa fie implementata in perioada urmatoare prin elaborarea unei politici in legatura cu previziunile.

Structuri de guvernantă corporativă și componența CA

Turbomecanica este o societate care funcționează în conformitate cu Legea societăților comerciale nr. 31/1990, modificată și completată. Societatea a făcut parte din oferta publică inițiată de Guvernul României în anul 1995, sub denumirea de "Program de Privatizare în Masă". În urma acestui program Societatea a îndeplinit condițiile de listare pe piața reglementată **Bursa de Valori București (BVB)**, unde a fost listată în data 07.10.1998

În calitate de emitent Societatea se conformează prevederilor Legii 24/2017, privind piața de capital, și a regulamentelor specifice emise de Comisia Națională de Valori Mobiliare (CNVM) în baza numitei legi.

TMB este administrată în sistem unitar de către un Consiliu de Administrație (CA), format din 5 membri aleși de adunarea generală a acționarilor din data de 25.04.2016 pe o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea de a fi realeși.

Administratorii în functie la data de 31.12.2016

Nume	Functia	Anul primei alegeri	Anul expirării prezentului mandat
Radu Viehmann	Președinte, Director General	2000	2020
Dana Maria Ciorapciu	Administrator neexecutiv	2006	2020
Radu Ovidiu Sarbu	Administrator neexecutiv independent	2016	2020
Grigore Florescu	Administrator neexecutiv	2006	2020
Henriette Spinka	Administrator neexecutiv	2008	2020

Membrii CA au adoptat voluntar și autoimpus CGC al BVB, au aprobat regulamentul de CG, care se găsește în lb română pe pagina web a societății www.turbomecanica.ro și raportează către BVB stadiul conformării cu Codul de Guvernanta Corporativa al Bursei de Valori Bucuresti. TMB a depus și va depune eforturile profesionale, legale și administrative necesare pentru a asigura alinierea la prevederile noului Cod de Guvernanta Corporativa al Bursei de Valori Bucuresti și prezentarea transparentă a acestor rezultate.

Competențele și responsabilitățile CA sunt cele prevăzute în RGC și în Regulamentul de funcționare al Consiliului de administrație. Președintele CA deține și funcția de director general al Societății.

Au fost formate trei comitete de lucru de către CA, după cum urmează: comitet de audit, comitet de nominalizare și comitet de remunerare. Majoritatea acestor comitete sunt formate din membri neexecutivi ai CA.

Calificarea și experiența profesională a administratorilor este prezentată în CV-urile care pot fi accesate pe pagina web a Societății www.turbomecanica.ro.

Participarea administratorilor la capitalul social al TMB la 31.12.2017

Nume	Functia	Nr.actiuni	% din capitalul social
Radu Viehmann	Președinte, Director General	95.758.800	25.9198
Dana Maria Ciorapciu	Administrator neexecutiv	56.003.876	15.1590
Radu Ovidiu Sarbu	Administrator neexecutiv independent	0	0
Grigore Florescu	Administrator neexecutiv	0	0
Henriette Spinka	Administrator neexecutiv	600.000	0.16

In cursul anului 2017, CA s-a întrunit în 14 sedinte, cel puțin două sedinte pe fiecare trimestru, în prezența a 4-5 dintre membrii săi – și a adoptat decizii care îi permit să își îndeplinească atribuțiile de o manieră efectivă și eficientă. Astfel, la întrunirile sale, CA a analizat rezultatele financiare obținute în perioada de raportare și cumulat de la începutul anului, ca și performanța economică în raport cu bugetul și cu perioada similară a anului trecut. Politica de remunerare a administratorilor aplicată până în prezent este bazată pe legislația națională în vigoare. Administratorii au încheiat contracte de mandat, în care este stabilită o indemnizație fixă. Modelul de contract se poate accesa pe pagina web a societății www.turbomecanica.ro. Nu există o componentă variabilă de remunerare sau alte forme de recompensare pentru administratori. În vederea remunerării pe principii de eficiență și performanță a membrilor conducerii executive a fost creat un Comitet de Remunerare în cadrul CA.

Drepturile acționarilor

TMB asigură un tratament echitabil tuturor actionarilor, inclusiv actionarilor minoritari și străini, în conformitate cu prevederile legale și ale Actului Constitutiv al Societății.

TMB avea un număr de 5.804 de actionari la data de 31.12.2017, conform datelor raportate de **Depozitarul Central S.A. București**, societatea care tine registrul actionarilor.

TMB respectă drepturile actionarilor săi, punând la dispozitia acestora informatii relevante si actuale, astfel încât acestia să-ti exercite drepturile de o manieră echitabilă. Compania depune toate eforturile pentru a realiza o comunicare efectivă și activă cu acționarii săi și pentru facilitarea participării acționarilor la lucrările adunărilor generale ale acționarilor (AGA), precum și a exercitării depline a drepturilor acestora. Participarea acționarilor la lucrările AGA este pe deplin incurajată, acționarii care nu pot participa având la dispoziție posibilitatea exercitării votului în absență, pe bază de procură special și a votului prin corespondență. În cadrul AGA este incurajat dialogul între acționari și membrii CA și ai conducerii executive.

TMB a adoptat reguli privind circuitul intern și diseminarea către terți a documentelor și informației referitoare la emitent, acordând o importanță specială informației care poate influența evoluția prețului de piață al valorilor mobiliare emise de aceasta, care fac obiectul unor rapoarte curente sau comunicate transmise pieței, fiind puse imediat la dispozitia investitorilor pe pagina web a **Bursei de Valori București** și pe pagina web proprie, www.turbomecanica.ro.

Pagina web a Societății reprezintă și în această configurație o platformă utilă de comunicare cu acționarii. Există o secțiune dedicată investitorilor numita Investitori, toate informațiile și comunicatele de interes pentru acționari sunt găzduite și sunt disponibile în secțiunea Investitori și news, în limbiile română și în engleză.

Structura organizației care asigură relația cu acționarii și alte categorii de public interesat este **Consilierul pentru relațiile cu investitorii**.

Date de contact: adresa: TURBOMECHANICA SA, b-dul Iuliu Maniu nr. 244 sector 6 cod 061126 București, România, telefon: (+40 21) 434.07.55 ; (+40)722 200 288.

Transparentă, raportare financiară, control intern

Pentru **TMB** transparenta în comunicare este de mare importanță. Îndeplinirea obligațiilor de raportare și transparenta comunicării sunt modalități prin care se câștigă încrederea acționarilor și a stakeholderilor. **TMB** are în vedere asigurarea unei raportări continue și periodice într-o manieră obiectivă și integră, care să cuprindă toate aspectele importante ale activității companiei, situația financiară, politicile contabile aplicate, performanțele înregistrate.

În cursul anului 2017 au fost întocmite rapoarte și comunicate referitoare la rezultatele financiare, convocarea și hotărârile AGA, raportare periodică (lunară, trimestrială, semestrială, anuală), tranzactii cu persoane implicate, etc. Informațiile ce au făcut obiectul raportărilor obligatorii – rapoartele curente și cele periodice - au fost prezentate și pe pagina web a companiei, www.turbomecanica.ro, în limbiile română și engleză.

În sistemul de raportare financiară pentru anul 2017, **TMB** a respectat reglementările contabile, O.M.F.P. 2844/2016, și Legea contabilității nr. 82/1991 (republicată și modificată). O.M.F.P. nr. 470/2018 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitatile teritoriale ale Ministerului Finantelor Publice.

În conformitate cu prevederile legale, situațiile financiar-contabile și cele privind operațiunile **TMB** sunt auditate de **Deloitte Audit S.R.L.**, auditor finanțări independent, numit de adunarea generală a acționarilor din 14.11.2017 pentru o perioadă de 4 ani.

Conflictul de interes si tranzactiile cu persoane implicate

Consiliul de administratie a adoptat si identificat solutii adecvate pentru situatiile in care un administrator sau un angajat are un interes material in nume propriu sau in numele unor terți in relatie cu **TMB**.

Fiecare membru CA evita oricare conflict direct sau indirect de interes cu **TMB**. In masura in care apare un conflict de interes, administratorul in cauză are obligatia de a informa CA si se obtine de la dezbatere si votul asupra chestiunilor respective.

In conformitate cu prevederile Legii nr. 24/2017 si Regulamentului **CNVM** nr. 1/2006, persoanele initiate si persoanele cu acces la informatii privilegiate referitoare la **TMB** au obligatia sa notifice **BVB** cu privire la orice tranzactie cu actiuni **TMB**. Notificările sunt publicate pe pagina web a **BVB**. De asemenea Societatea si-a indeplinit cerintele de notificare a personelor initiate si tine evidenta acestora conform prevederilor aplicabile din Legea 24/2017.

DIRECTOR GENERAL
Ing. RADU VIEHMANN

Semnatura _____

Data